

CATECHISMUS ZONDAG 11 VRAAG 29

Ds. D. Chr. Overduin 17 april 1988

Catechismus zondag 11 vraag 29

Schriftlezing : Micha 7 : 18 - 20

Zingen : Psalm 86 : 2
 86 : 3
 65 : 1,2
 65 : 6

De 11e Zondag.

VRAAG 29: *Waarom wordt de Zoon Gods Jezus, dat is, Zaligmaker, genoemd?*

ANTWOORD: Omdat Hij ons zalig maakt en van al onze zonden verlost; daarbenevens, dat bij niemand anders enige zaligheid te zoeken of te vinden is.

THEMA: JEZUS, ZALIGMAKER

- 1. HIJ DOET HET ALLEEN**
- 2. HIJ IS HET ALLEEN**

Wat is het een wonder, geliefde gemeente, dat van het begin aan, van het begin van het Woord van God, daar steeds vernomen wordt, die barmhartigheid van God als de in Zichzelf bewogene, die de mens, hoe diep in schuld en zonden verloren, niet loslaat. Hem niet over geeft aan het goeddunken van zijn eigen boze hart, maar dat God gedachten van vrede heeft gehad, van eeuwigheid. Dat gaat ons begrip verre te boven. Waarom?

Omdat God, en omdat de Heere Jezus die ook God is, en de Heilige Geest, de drieënige God, omdat Die daarin niet bepaald zijn door de behoefte of het belang dat ménsen erbij hebben, maar omdat Hij Zelf dat heeft gewild.

Dat wij dat vooral toch niet over het hoofd zien. Dat de Heere Jezus Christus niet in het verlengde ligt van onze behoeften. Dat de ontferming van God niet een zaak geweest is waar wij zo op hebben gewacht. Maar dat het écht dat eenzijdige werk van God is, van eeuwigheid tot eeuwigheid. Waarbij dan ook álle roem van het vlees uitgesloten wordt. Want, niet naar gezocht, niet naar gevraagd, niet toegankelijk voor dat Heil, en God heeft het tóch willen doen.

Dat blijft altijd het wonder.

Die onverdiende gunst van God. Dat zal ons ook bewaren, als wij dat met een gelovig hart mogen omhelzen, voor al die vormen van Jezus-prediking die zo aansluit bij wat een mens dan wil. Waarbij het wel lijkt alsof er maar één stukje ontbreekt, en dat past precies in die puzzel, en dat is: Jezus!

En dat is misleidend.

Want dan wordt dat beeld van de Heere Jezus ook zodanig aangepast dat het een Heere Jezus is naar onze idee. Maar dan is het ook niet Die volkomen Zaligmaker. Je

CATECHISMUS ZONDAG 11 VRAAG 29

moet nooit vergeten, dat alles wat wij onszelf aan goed toeschrijven, dat schrijven we niet toe aan de Heere Jezus Christus. Wat we onszelf toeschrijven in de positieve zin, dat doen wij tekort aan Zijn Persoon en Zijn werk.

Daarom, wanneer de Heilige Geest ons leert door Zijn Woord en door Zijn Heilige Geest, dan gaan wij echt instemmen met wat de apostel Paulus heeft geschreven: 'O diepten des rijkdoms, beide der wijsheid en der kennisse Gods, hoe onnaspeurlijk zijn Uw wegen, hoe ondoorgrondelijk, of ondoorzoekelijk Uw oordelen. Wie heeft de zin van de Heere gekend, wie is Zijn raadsman geweest?'

Hijzelf!

Maar wij niet.

En dat ligt nu op een vlak, geliefde gemeente, dat is onder mensen zo onbestaanbaar. Bij mensen kun je geholpen worden als je er om vraagt, als je er iets voor doet, of als je een meewarig gezicht zet, of dat je uitgehongerd bent, dat je zo mager bent als een brandhout, dan kan dat bij de mens bepaalde gevoelens op doen komen, dat hij hulp zou willen geven.

Maar stel je nu eens voor dat een mens zou zijn als een wilde hond, of als een varken, dat altijd de verkeerde kant uit wil. Zo ontzettend dom, zo agressief, zo toegesloten, dat hij in een heel andere wereld verkeert. In een wereld die in het boze ligt.

Zoals nu op natuurlijk gebied voor ons bepaalde werelden verborgen zijn, zoals er dieren zijn die geluiden voortbrengen maar wij kunnen ze niet determineren, wij kunnen ze niet horen, ze liggen buiten onze gehoorgrens. Het is een heel andere wereld, hoewel het nog bij onze wereld hoort. Maar dat in een veel sterkere zin doorgevoerd, dat wij tot een geheel ándere wereld, een ándere geaardheid, een heel ánder bestaan behoren dan God de Heilige en de Reine, de Vlekkeloze, de Rechtvaardige. En dat dan toch die God gedachten van vrede heeft, van verlossing.

God, Die zoekt en Die vindt.

God, die geen één echte zoeker ontmoet, maar het zoeken gaande moet maken door Zijn zoeken. En het vinden moet vervullen door Zijn vinden.

Kijk, dat is nu juist ook voor de mens, het Adamskind in het algemeen, het onacceptabele. De mens die toch ten diepste doortrokken is van 'voor wat, hoort wat'. De mens die toch op enigerlei wijze zich iets waardig wil maken. Er moet vraag naar zijn en anders is er ook geen geven, geen hulp. Dan moet je het zelf maar weten. Als je dan liever dood gaat, dan ga je maar dood. Maar zo'n brok ondankbaarheid, zo'n tegenstrever, daar kunnen wij niet mee uit de weg.

En dan de liefde Gods toen wij dood waren in de misdaden en in de zonden. Vijandig dood. Dat wil zeggen, al beseften we het niet zelf, maar ons hele leven was in flagrante tegenstelling met de wil van God. En dat er dan liefde is, ontferming. Daar kun je niets voor aanwijzen.

In het gewone aardse leven kun je altijd, al ben je je dat niet bewust, maar kun je toch iets reconstrueren, determineren. Dat je zegt: Ja, hoe komt het nu? Waarom stak ik daar nu mijn hand uit naar die of die? Dan kun je zeggen: Ja, ik weet het zelf niet. Ja toch, het riep iets op van medelijden, het riep iets in mij op van bewogenheid of hulpvaardigheid. In ieder geval, er werd iets.... een bepaald gevoel kwam er in me.

En als het gaat over liefde, ja, hoe moet je dat..... Dat kun je ook niet omschrijven. Waardoor wordt nu voor het eerst een mens geboeid. Is het door een woord, een stem?

CATECHISMUS ZONDAG 11 VRAAG 29

En dat kan allemaal heel erg tegenvallen. Maar vaak zijn het toch zulke dingen die iets doen. Een oogopslag, een uitdrukking, een glimlach, een houding, een tred. Allerlei dingen die het begin kunnen zijn van een relatie. Dat weet je zelf wel. Niet dat dat het op zich is. Liefde is ook wat je met elkaar hebt meegemaakt. Wat je met elkaar hebt beleefd. Maar toch, er is toch vaak een begin, een eerste impuls.

Maar nu moet je dat eens wegdenken. Helemaal wegdenken. En dat dat andere, die andere, zo afstotelijk, zo tegen is, zo onaangenaam, dat het er niet bij uit te houden is, en dan toch liefhebben. Dat ligt nu echt buiten onze mogelijkheden. Mensen hebben wel een groot woord over liefde en over ontferming, maar er moet wel degelijk iets tegenover staan. Op aarde is het vaak al zo, en daarom, dat moet je ook niet doen, maar de mens vergeet dat wel eens, als je vergeet te bedanken dan is vaak de aardigheid er al voor een stuk af. Dan zeg je: Nu ja, als het nog geen bedankje waard is. Maar een mens, die er dan alles heeft doorgebracht, en geen dank u wel gezegd heeft. Maar die gezegd heeft: Geef mij mijn deel maar zelf, ik maak het zelf wel uit. En die naar een ver gelegen land reist. Een land uiteindelijk van duisternis en schaduw van de dood, een land van wolken en donkerheid. En die daar zijn leventje verder uitleeft, en geen verstand heeft, en als de beesten is die vergaan. Om daar nu wat voor over te hebben. Onbegrijpelijk!

En nu dat woord wat ik noemde, dat Woord van God. Dat al begint zo vroeg na die diepe zondeval: "Ik zal toch vijandschap zetten. Ik zal voor het Zaad zorgen. Het Zaad van de vrouw." Dat ingrijpen. Maar toch weer een zodanige belofte, zodanig ingrijpen, dat ook al direct haaks staat op onze ideeën.

Want, de mensen hebben wel verwekt, maar zij hebben niet de Zaligmaker kunnen verwekken. Niet door de wil van een man, maar door de wil van God is Hij geboren, uit een vrouw. Ook weer zo'n moment in de geschiedenis van het heil. Als je er over gaat denken dan denk je: Ja, daar staat nu alles aan de kant. Want Maria kon het ook niet. Je kunt niet zeggen: Alleen de man werd uitgeschakeld, maar de vrouw werd ook uitgeschakeld. Want hoe zou een vrouw alleen Het Zaad voort kunnen brengen?

God!

God Die Zelf ingekomen is in de mensheid. In mijn mensheid. Die geen enkele hulp van mij nodig had. Geen initiatieven, niets van dat alles. Die zegt: Ik kom.

Daar is nu heel de Bijbel vol van. Van Gods onbegrijpelijke trouw. En van de mensen hun ontrouw. En telkens vindt je die beweging van de barmhartigheid van God uitgedrukt in een Naam. In DE NAAM.

Alle namen, zij geven weer bepaalde deugden, eigenschappen. Ze willen iets zeggen van hoe God is. Wat Hij is. Al kan God niet in een Naam worden samengeperst of gevat. Maar zo gaat het. God de Schepper, de Gebieder, de Heerser, de Algenoegzame, de Heere der Heerscharen, de Trooster, God. De "Ik ben die Ik ben, Ik zal zijn die Ik zijn zal". En door alle duisternissen heen, alle afval heen van die getrouwe God, want dat is eigenlijk, ja, dat kun je misschien zo niet zeggen, want de val is de oorzaak van onze ellende. Maar ik heb wel eens gedacht, wat daar op gevolgd is, zou je haast nog erger noemen. Nog erger!

Daaruit blijkt hoe radicaal die val geweest is. Want toen de Heere God in Zijn ontferming met mensen op pad wilde gaan, en mensen wilde onderwijzen, toen hebben ze met die ontferming van God nog een spelletje gespeeld. Toen hebben ze nog

CATECHISMUS ZONDAG 11 VRAAG 29

gekeken hoe ver ze gaan konden. Hoe ze God uitgedaagd hebben op alle mogelijke manieren. Ja, zelfs naast Die ene ware God, Die Ene Ik zal zijn die Ik zijn zal, zich hebben neergebogen voor wat geen goden zijn.

En dan kom je in de geschiedenis, historiën, profeten, de psalmen, de boeken van Mozes, kom je toch, en dat is op zich al een wonder, het wonder, telkens weer, te midden van de oordelen, van de vloeken, van de ballingschap, van het sterven zelfs onder het oordeel, de vreselijkste dingen lees je dan in de Bijbel. Slachtpartijen. Waarom? Omdat die tegen Mij zondigt die doet zijn ziel geweld aan, die vernietigt zijn eigen leven. Dat gaat op. En dan in datzelfde stuk lees je toch DE NAAM. Die ellende, die oordelen, die gramschap, die grimmigheid van God staat niet los van DE NAAM. Staat niet los van God.

Het komt in de Bijbel niet voor als een noodlot. Als iets dat ons per ongeluk overkomt. In de Bijbel heeft het alles zijn achtergrond, daarin: God kwijt, alles kwijt! Dan mogen zij gewis, zegt de dichter, voor Mijne straffen beven. Ik teken het - ik ben het me bewust - wel wat eenzijdig. Dat komt, ik bepaal mij nu even niet tot de rest, tot het overblijfsel, dat door Gods genade mocht buigen. Want dat was op zichzelf al genade, om te mogen buigen. Dat was niet hun 'beter' zijn, hun 'anders' zijn. Dat was Gods ontferming. We trekken nu even de lijn in het algemeen door. En dan zeg je: Die grimmigheid, die toorn, die verlorenheid, die straoefenende gerichten van God onder de mensenkinderen, het geschiedt alles in combinatie, in samenhang met DE NAAM.

Ik zou bijna zeggen: Dat is al een troost ergens, dat wij niet aan de machten en aan onszelf en aan de duisternis zijn prijsgegeven. Maar dat ook in het gericht, in de dood, in het omkomen hier op aarde, de lijn loopt naar DE NAAM. Dat God die mens, ten dode of ten leven, niet losgelaten heeft. Dat Hij God IS en BLIJFT.

Daarom, als je soms de profeten leest, Jesaja, Jeremia, Ezechiël en anderen, dan kun je zo midden in die hoofdstukken terecht komen waarin je niet anders leest dan oordelen. Vreselijke vooruitzichten. Een God Die niet meer hoort, Die niet meer zal redden, Die niet meer vergeeft. Al stonden de heiligste mannen voor Zijn aangezicht, de verlost, Hij zal niet meer horen. En dat kan je zo aangrijpen. Want het is waar, het is niet een smoesje, als de Heere zegt dat de aarde alom door Zijn gericht vervaard wordt. Dan is dat echt zo.

Wij kunnen naar allerlei dingen zoeken en trachten er aan te ontkomen. Maar je merkt toch, elke eeuw, het gaat gewoon door. Ook in de eeuw waarin zoveel mogelijk geworden is als de eeuw waarin wij leven. Het gaat toch door. Nog zijn de ziekenhuizen vol, de inrichtingen. Nog wordt er gevochten. Oorlog, honger, ziekten. Het heet geen pest meer, maar het is er wel. Daar moeten we niet gering over denken.

Tegenwoordig wil men dat alles bij de natuurlijke dingen onderbrengen. Men wil niet meer een verband zien. Maar als je geen verband wil zien, dan ben je ook buiten elk verband. Als het dan fout gaat, dan doen ze maar het beste, vind ik, door elke wereldburger een pilletje te geven dat hij naar eigen believen in kan nemen om voor eeuwig in te slapen.

Maar nu, nu wij in deze wereld geloven te zijn naar Gods eeuwige raad. Nu wij geloven dat God ZIJN NAAM heeft geopenbaard, boven en in die donkere wereld, nu is er nooit en nimmer de doelloosheid. Al is dat onzerzijds misschien zo, bij God niet. ZIJN NAAM is heilig en geducht, een sterke toren.

CATECHISMUS ZONDAG 11 VRAAG 29

In DIE NAAM, dat wilde ik eigenlijk zeggen, als je dan zo die oordelen leest, dan kan het je al aangrijpen. Dat kan het je wat zeggen, ook al denk je misschien niet in de vorm van een vergeldingstheorie. Vergelding is niet alleen theorie. Heus niet. Alleen, je moet oppassen met je aardse maatstaven van vergelding, door alles in een rubriekje in te passen, en precies te weten van: O, dat is daarom, en dat is daarom, daar moet je voorzichtig mee zijn.

Maar, vergelding is geen theorie. Wij lezen toch in het laatste Bijbelboek: 'En de boeken werden geopend, en de mensen werden geoordeeld naardat zij gedaan hadden, hetzij goed of hetzij kwaad. Naardat in de boeken geschreven was.' Dat is Bijbels.

Maar dan kan dat zo overvallen. Dat wij eigenlijk lachen - niet dat je niet mag lachen - alsof er niets aan de hand is. Alsof er eigenlijk niet het zwaard van Damocles.... Alsof we niet op het randje wandelen. En toch, dat is zo. Maar soms grijpt het in in je leven, als je het leest. Tjonge, jonge, jonge, dat de Heere geen ledig aanschouwer is. Dat er een gedenkboek is voor Zijn aangezicht.

En dan kan ineens, als je daar dan inzit, in die profetieën, kan het je opeens als een ster in de duistere nacht, dat je toch DE NAAM leest: "Alzo zegt de HEERE".

Het is de HEERE, de Heere God. Vandaar, ik heb Hem vaak herhaald, DE NAAM. Alsmar DE NAAM. Want hoe meer je het ziet, hoe meer kom je het ook tegen in de Bijbel, DE NAAM. Tot aan het doopvont toe. Het Avondmaal. Alles staat in het teken van DE NAAM. De zegen, alles. De vloek, alles. Die onbegrijpelijke NAAM, 'IK ZAL ZIJN, IK ZAL ER ZIJN'. Ja, ook waar wij denken dat alleen de duivel is en wijzelf. Ook waar de mensen als dieren worden geslacht: 'IK ZAL ER ZIJN'. Dat is wáár.

Hij was er in de gaskamers, in de concentratiekampen, op de ziekbedden en sterfbedden, in de krankzinnigeninrichtingen. Daar waar mensen geen uitweg meer zien, geen uitweg meer hebben, en toch gestorven zijn, omgekomen zijn met DE NAAM op hun lippen. Als een teken van Zijn waarheid: 'IK BEN, IK ZAL ZIJN'.

DIE NAAM van God, Die in die oude bedeling - daar had de Heere vele namen, ik heb een paar namen genoemd, 'God de Almachtige, de Heere der legerscharen, Jahwe, Ik zal zijn die Ik zijn zal, Eloïm, God de Schepper, de Heerser, God de Schepper van alle dingen, misschien ook een aanduiding van de drieënige God, de El Shaddai, de Algenoegzame', en noem maar op. 'Adonai, de Heerser en Gebieder'.

Al die NAMEN van God, waar mensen mee gespeeld hebben, die mensen hebben verloochend en miskend. Waar mensen tegen aan geschopt hebben. NAMEN die ze hebben trachten uit te wissen uit het boek, uit de tempel, uit hun huiselijk, persoonlijk leven, uit het volksleven. DIE NAAM zette Zich toch door, door alles heen. Als een onstuitbare werkelijkheid, die door geen mens te vernietigen is of tegen te houden.

DIE NAAM, aanduiding, aanwijzing, uitstorting van God, die heeft zijn volle betekenis gekregen in de NAAM 'Jezus'. Zoon van God. De enig Geborene van eeuwigheid. Voor de tijden der eeuwen geboren. God uit God, Licht uit Licht. Van gelijke eeuwigheid, waardigheid, eer, en noem maar op. De Zoon, met Vader en Geest, één eeuwig God, te prijzen tot in eeuwigheid. Die recht heeft, Die - laat ik het zo zeggen, al is het een vals woord - 'automatisch', omdat Hij God is, deelt in diezelfde heerlijkheid en eer van de Vader. Die als het ware niets uitstaande heeft met 'vlees', met mens-zijn. Met Jantje, Pietje, Klaasje.

Deze Zoon van God, te prijzen tot in eeuwigheid, wordt 'Jezus' genoemd. Dat bestaat

CATECHISMUS ZONDAG 11 VRAAG 29

toch niet? Je kunt de eeuwige God zonder begin, zonder einde, Die kun je, bijvoorbeeld dit is nu een Griekse naam van het Hebreeuwse Jozua, nu, die naam komt onder ons nu niet zo direct voor, maar ik bedoel, bedenk maar een of andere mensennaam, 'Jaap, Kees, Petrus'. Je kunt toch God zo niet noemen? Dat heeft er toch niets mee te maken? Zeker als die namen van ons totaal niets voorstellen. Want al hebben we nog zulke mooie namen, in de praktijk klopt het niet. Het klopt gewoon niet. Wij zijn niet die wij heten.

Maar denk nu eens even in op dat vlak. De eeuwige Zoon van God, die dezelfde NAMEN waardig is als het gaat over de heerlijkheid en de eeuwigheid en de macht en majesteit, als de Vader en de Heilige Geest. Die ook alomtegenwoordig is en almachtig en algenoegzaam. Dat Die genoemd wordt met een naam zoals er nog honderd heten, in de tijd toen Hij op aarde was. En ver daar vooruit had je Jozua, Hosea, een afleiding die eigenlijk in het Hebreeuws ook zo hebben geheten.

Ja, Jozua, hij heeft het volk in Kanaän gebracht, maar niet in het Kanaän hierboven. Hij is ook gestorven. Hosea, een man die diep heeft geblikt in die eeuwige liefde van God. Maar hij kon het ook niet. Hij kon het volk niet redden. De verlossing was te kostbaar. En nu de Zoon van God: Jezus.

Dat kan toch niet?

Dat mag toch niet?

Je kunt God toch zo maar niet een naam geven?

Een naam die gebruikelijk is onder de mensen?

Een naam die een klankinhoud heeft, vijf letters?

Je zou gelijk hebben. Je zou écht gelijk hebben als wij dat hadden bedacht. Als wij in een boekje hadden gekeken en gezegd: O Jozua, dat betekent redder, verlosser, uithelper. Grieks: Jezus, Gezondmaker, iemand die je er uit trekt, uit de bodemloze put. Dat wij dan zouden zeggen in een boekje: Nu, weet je, dat vind ik nu zo'n mooie naam, laten we die aan ons zoontje geven. Dat zou verkeerd uitpakken. Want inplaats van een redder en een ruimtemaker en een gezondmaker, kan het wel iemand zijn waar je een hartverlamming van krijgt, of een beroerte. Misschien trapt hij een ander wel in de goot. Wij hebben het wel geprobeerd. Ik vind het zo aardig, zo mooi, zo ingrijpend, dat als Lamech een zoon gewint, wat ons vanmorgen voorgelezen is, dan zegt hij: "Noach". Ik stel me zo voor dat de man moe geweest is, geestelijk en lichamelijk. Bij alles wat hij meemaakt, wat hij ziet om hem heen, en wat hij zelf ervaart, en dat hij zegt 'Noach'. Net alsof hij een zucht laat, noach..... 'Deze zal ons troosten van het werk onzer handen, en van de smartelijke arbeid, en van de moeite en het verdriet die uit de aarde komen'. Maar ja, vijf jaar voor de vloed stierf Lamech, gelukkig maar misschien. En Noach die moest ook in een schip kruipen om behouden te worden. Noach was niet de redder van de wereld, maar hij was een ge-redde.

Nee, als wij het hadden moeten uitmaken, dan hadden we misschien tenslotte de duivel wel Jezus genoemd. En onszelf Addonai, heerser en gebieder.

Maar nu, en dan komen we in het hart terecht van de barmhartigheid van God, de Vader, de eeuwige Vader heeft, voor iets van ons begon te leven, Zijn eniggeboren, God uit God en Licht uit Licht, de Zoon verkoren. Om ALLES te zijn.

Ik kan daar niet uitkomen, want dat kan mijn gedachte, mijn hoofd kan dat niet bevatten,

CATECHISMUS ZONDAG 11 VRAAG 29

en mijn hart kan dat ook niet bevatten. Maar met 'ALLES te zijn', bedoel ik dan ook echt ALLES. Ik zei straks, er zit niemand op de Heere te wachten. De mensen hebben er geen belang bij. Er is geen opening naar de Heere toe. Er is geen gebedsleven om ontferming. Er is niets. Ook niet in de zin van een verlorene die om redding smeekt en om uitkomst omdat hij God nodig heeft. Dat heeft hij nog niet eens. Dat is JEZUS ALLEMAAL. Dat is Hij! Dat is Hij echt!

Dan kan je zeggen, ja, maar, - mensen willen dat soms verkeerd uitleggen - dan zeggen ze: Ja, dan hoeft er helemaal niets meer. Ik weet nooit goed wat ik daar mee aan moet. Want ik kan dat niet zo goed begrijpen dat mensen zo reageren. Van ons heeft het nooit gemoeten en hoefde er nooit iets. Maar die het werkelijk gaat geloven uit genade, het getuigenis der Schriften, is dat nu balsem op zijn ziel. Dat Jezus Christus, dat God in Hem ALLES geeft, ALLES! Niet alleen een eeuwige God, de Zoon van God, maar ook de ENIGE Mens. De ENIGE Mens.

Daar kun je zo blij om worden als je geen mens meer bent. Als je nog geen sprankeltje van alle goede dingen, al noemt iemand je duizend dingen op, dat je zegt: Nu, kijk nu eens, heb je dan dit niet, heb je dan dat niet, heb je dan zus niet, heb je dan zo niet. Maar die daar zo kaal en zo naakt er bij staat, in de zin van: Ik weet niet waar ik het zoeken moet. Ik kan het niet vinden. Die misschien wel eens denkt, was ik er maar nooit geweest, want ik heb alleen maar onnuttelijk de aarde beslagen, als een stukje onkruid dat nergens toe dient. Een doorn en een distel.

En toch, om nu echt van harte die troost gewaar te worden is het zo nodig, al leren we het misschien niet op één keer, dat hoeft niet, de Heere is vrij hoe Hij ons dat leert. Maar, dat in Jezus Christus ALLES is. Dat God daarin al Zijn barmhartigheid heeft ontsloten. Die ALLES omvat.

Voor degene die gelooft, want ja, het gaat hier over zondaren. We zijn bij zondag 1 begonnen. Ik wil dit verhaal niet, of deze boodschap niet in de lucht hangen, in de zin van: Nu ja, de Heere brengt het wel. Dat weet ik goed genoeg. Ik weet heus wel dat het u en mijn niets zegt. En als je zelf de naam hebt, dat die andere NAAM, die ene NAAM u niet blij maakt. Dat weet ik allemaal wel.

Maar daar heb je het weer, nu zal uitkomen of ik geloof dat Hij ALLES is. Dat God in Jezus Christus ALLES heeft gegeven. Nu bedoel ik niet in onverschilligheid, maar ik geloof wel dat velen - dat mag ik misschien niet zeggen, ik ben geen hartenkenner - maar dat er misschien toch wel zijn die dat in de praktijk van het leven, in de beoefening missen, de totale onmogelijkheid onzerzijds om voor God te kunnen bestaan. De totale onmogelijkheid om één goede stap te doen.

Kijk, en dat is iets, ik geloof dat de Heere dat stukje bij stukje - je zou dat niet kunnen verdragen, want ik heb het ook heel mijn leven al beleden, zo ver als ik me heugen kan - maar ik voel in de praktijk dat het een inbrandproces is, dat je raakt tot in diepst van je ziel. Om nu werkelijk te ontdekken, niet tot onverschilligheid, we zijn al onverschillig genoeg van onszelf, maar, dat het nu God alleen is Die het doet. Hij alleen. En dat je totaal onbekwaam bent tot enig goed, en geneigd tot alle kwaad.

Kijk, daar is ditmaal de boodschap op gericht. Voor degenen, laten we zeggen, die ook een paar passen hebben mogen doen, een paar strompelende stapjes op die weg. Waar we misschien al twintig jaar van gehoord hebben, of al dertig jaar, of al veertig

CATECHISMUS ZONDAG 11 VRAAG 29

jaar, zo oud als dat je bent. "Welzalig hij, die al zijn kracht en hulp, alleen van Hem verwacht". En, "zonder Mij kunt gij niets doen". En, "God is het Die rechtvaardig maakt." " God is het Die de doden levend roept." Dat hebben we altijd gezegd, dat hebben we altijd geloofd.

Maar nu komt de praktijk.

En de vader die wil het zijn gezin ingieten, en de dominee wil het de gemeente ingieten. En die nog liever is die wil het heel de wereld ingieten, o wat een gunning. O wat een liefde, tussen aanhalingstekens. Maar ís dat nu de werkelijkheid? Is dat de werkelijkheid? De werkelijkheid is zo erg, ik durf het niet te zeggen. Ik kan het ook niet zeggen. Wat de werkelijkheid van 's mensen bestaan inhoudt. Maar die dat gaat geloven, en hoe langer hoe meer geloven, die kan gewoon niet anders. Die wordt daar naar toe getrokken. Dat God Zelf heeft een NAAM uitgeroepen. God Zelf heeft een Mensenzoon, die Gods Zoon was en bleef, een NAAM gegeven. En in dat noemen van die NAAM heeft niet mijn stem, heb ik niet mijn mening uitgesproken, maar heeft God gezegd: Zo is het en niet anders. Hij heeft gezegd, Gij zijt het. Gij zijt 'Ik', zo ben Ik, dat wil Ik.

En als je er nu op bedacht bent, dat God ALLES wil, de liefde neemt met minder geen genoeg. Als je nu bedenkt dat God nu werkelijk in een onuitsprekelijke zin, rechtlijnig is, dan kun je toch wel indenken dat God Zichzelf niet tekort heeft gedaan. Maar dat God in het noemen van de NAAM, 'gij zult Zijn NAAM heten JEZUS, Redder, Zaligmaker, Verlosser, Gezondmaker', dat dan God ook ALLES in Die lieve Zoon wil zoeken en vinden, ALLES! A L L E S ! !

En er kan een tijd in je leven zijn, dat je denkt: Nu ja, maar mijn gebed, mijn ontroering, mijn tranen, - ja, de één heeft meer tranen als de ander ook trouwens - maar nee, daar zeg je van: Dat is de grond niet. Dat is het zeker niet, dat is de grond niet. Maar ondertussen sluit je ze toch in je hart. Maar als de armoe nu eens zo de spuigaten uit begint te lopen, dat het niet meer kan. En dat je diep in je hart weet, er is er maar Een, 'Hij kusse mij met de kussen van Zijn mond', dat is ALLES. Dat is zaligheid, dat is redding. Dat Hij zegt: IK BEN HET. Ik vergeef je alles. Ik denk er niet meer aan. Ik draag alles weg. Je onberouwelijk en akelig hart, je koude droge ziel, je traanloze ogen, je ongevoelige biddeloosheid, Ik heb alles voor Mijn rekening genomen. Ik ben er om verdoemd, Ik ben er om geboren.

Job wist niet meer: Vervloekt zij de dag waarop ik geboren ben. Jeremia: vervloekt is de dag dat men mijn vader boodschapte, er is een jongske geboren. Vervloekt is de man die de boodschap bracht. Daar gaan ze. En nu Die Ene: Gezegend is de dag, dat daar een eenvoudige man, een eenvoudige jonkvrouw, arm naar de wereld, zeiden: JEZUS.

Waarom?

De hemel, God heeft het gezegd. God! Die eeuwig trouwe God. Die van eeuwigheid heeft liefgehad. Die heeft het gezegd.

Daarom, geliefde gemeente, is dat zo ontwijfelbaar zeker. Of we hebben alles, òf niets. Als we alles hebben dan betekent dat: Hij heeft mij! Hij heeft mij. Als we niets hebben, dan hebben wij het. Dan denken we dat we het hebben.

Waarom wordt de Zoon van God Jezus genoemd? Zaligmaker, uit de hemel vandaan. En Hij is God, de Onuitsprekelijke. Omdat Hij nu de echte Zaligmaker is. Alleen de echte Zaligmaker. Omdat Hij het alleen doet! Niemand anders. We kunnen onszelf niet zalig

CATECHISMUS ZONDAG 11 VRAAG 29

verklaren. We kunnen onszelf de zonden vergeven, daar zijn we trouwens toch erg goed in, vind ik. Ik wel. Ik ben ontzettend goed in mezelf vergeven. En ook weer niet ook. Want je gelooft dan ook weer niet dat God het vergeeft. Zo blijf je zo tussen hangen en wurgen, van jezelf vandaan blijf je zitten. Je komt er niet uit, tenzij. Tenzij! Tenzij dat je werkelijk tot die geloofswetenschap gebracht wordt: Ik ben met Christus gekruisigd, en ik leef, doch niet meer ik, Christus leeft in mij. Dat betekent ook voor mij: Op alles staat de dood, maar op Hem staat de Kroon te bloeien. Op Hem.

Waarom wordt de Zoon Gods Jezus, dat is Zaligmaker, genoemd?

Omdat HIJ, Die wonderbaarlijke Persoon, waar God die Naam Jahwe gestalte laat aannemen, in vlees en bloed, in vlees en bloed, zichtbaar, tastbaar, geboren, omdat HIJ ons zalig maakt.

Ja, dat moet je zo opvatten: Die 'ons', die bestaat. Dat bestaat uit meer dan één. Maar 'ons' dat is niet een grauwe massa. Al is het van zichzelf natuurlijk wel een grauwe massa, maar ik bedoel, het is niet iets om achter weg te kruipen. Zoals we ook wel spreken van 'wij zondaren'. Uit dat woordje 'ons' komt ook weer die werking van de Heilige Geest, dat Hij zegt, stilletjes in ons hart: "En jij? Hoor jij er ook bij?" Hoor jij daar nu ook bij. Of vindt je het fijn dat er 'ons' staat. Want dan hoef je niet iets persoonlijks te zeggen. Dan hoef je ook niet ergens op aangesproken te worden.

Nee, dat 'ons' dat bestaat uit een schare die niemand tellen kan. Daar is Abraham bij, Izaak, en Jakob. En nog veel meer. Abraham, die God geloofde terwijl hij niets had. "Zo zal uw zaad zijn". En de Heere rekende het hem tot gerechtigheid.

Ja, daarom die vraag. Niet om bij ons iets te zoeken of te vinden. Dat heb ik getracht terug te wijzen. Maar ik weet dat God zo werkt in mensenharten. Dat Hij zo als Die Levende bij zo'n dood mens kan komen, en hem wakker schudden, en zegt: "Ben jij er ook bij?" En dat je een kleur krijgt. Dat je zegt: "Ja, dat weet ik eigenlijk niet, dat weet ik...nee. Ja, dat kan ik niet zeggen, dat durf ik niet te zeggen".

Luister dan goed. Want ik geef je de verzekering, als deze NAAM verkondigd wordt - Calvijn zegt: onder de prediking van het Evangelie druppelt het bloed van Christus tot verzoening. Hij wil zeggen: dan is God de Heere bezig met Zijn Christus te verheerlijken. Met dat lijden en dat sterven van Die Zaligmaker. Het kan best zijn dat je vandaag je schouders ophaalt, dat je ergens wegkruipt achter de schouder of hoed van je vader of moeder, je broers of zusjes. Ergens een beetje uit het gezicht. En dat je volgende week zegt: Hè, gelukkig, misschien, misschien hoor ik DE NAAM, misschien. Omdat Hij ons zalig maakt. Dat doet Hij, ongevraagd onzerzijds. De Vader heeft het gevraagd. De Vader heeft het gevraagd aan Zijn Kind, of Hij Borg wilde worden voor zo'n stelletje mensen. En Hij heeft 'ja' gezegd. Omdat Hij ons zalig maakt. Dat wil zeggen: Voor eeuwig verlost. Gelukkig, door ons van al - zo kun je het beste maar lezen, want zaligmaken en niet verlost zijn van de zonde, dat kan eigenlijk niet, nee. Omdat Hij ons zalig maakt en van al onze zonde verlost.

Kijk eens, weet je wat die man, denk ik, bedoelt? Ik heb daar veel over zitten denken, en ik dacht, hoe kan....zalig maken. En....., alsof dat twee aparte dingen zijn. Weet je tot welke conclusie ik kwam? Ik denk dat hij bedoeld heeft: Je bent een zondaar. Maar hier op aarde kun je zalig zijn als je zingt: Welzalig hij, wiens zonden zijn vergeven. Maar ja, morgen moet je ook nog verder, en overmorgen. Je bent nog niet er uit. Je bent nog niet

CATECHISMUS ZONDAG 11 VRAAG 29

voor eeuwig bevrijd. En ik denk dat hij daar op doelt. Dat die verlossing van de zonde is op Golgotha geschied, maar het wordt ten volle het deel van al Zijn kinderen als ze worden ingeleid in het Paradijs, bij de Heere.

Hij maakt ons zalig, gelukkig. Hij verlost, Hij delgt al onze zonden uit.

Ach, ik zou....., ja, je weet het niet. Je weet niet het punt te vinden, het aanknopingspunt. Er is geen aanknopingspunt ook bij de mens. Maar in ieder geval, laat ik het zo zeggen, je weet niet waarheen de wind waait. De Heilige Geest.

Als er nu iemand in ons midden zou zitten - dat kan wel, maar het hoeft niet perse, dat we ons dat bewust zijn - maar als er mensen zijn in ons midden, jonge of oudere mensen, die aangevochten worden met hun zonden. Zonden, misschien wel heel sterk vanuit het verleden, of vanuit het heden, maar ook vanuit het verleden, wat als een brandmerk als het ware in je leven getekend staat. Of mensen die niet direct in een of andere uitbrekende zonde, maar die hun hele verborgen leven zien, met alles er op en er aan. En je zit daar mee. Dat je zegt: Ach, ja, als een last, als een blok, als iets dat je naar beneden trekt. En waarvan je het gevoel krijgt dat het je voor eeuwig zal laten zinken, want ik pas niet bij God, ik pas niet bij de engelen, ik pas niet in de hemel, ik pas niet bij zulke mensen zoals in de Bijbel, Mozes, Henoeh en Abraham.

Kijk, dan wil ik zo graag zeggen, in de NAAM, in het licht van DE NAAM: Wie je ook bent, wat er ook is, Hij maakt zalig en verlost van al je zonden. Zelfs je zondige aard daar wordt je van verlost. Al is het nog niet op dit ogenblik compleet. Maar het is waar, het bloed van Jezus Christus, Gods Zoon, reinigt u van al je zonden. Dat is een heilig Evangelie.

We hebben geen handen om het aan te pakken. We hebben geen voeten om er naar toe te rennen. Maar daar komt de Heilige Geest en Die zet het volk in de wagen van Zijn Evangelie. Dat doet Hij. Je moet niet vragen: "Ja, maar ik kan het niet aanpakken". Dat heb je nog nooit gekund, dat hoeft ook niet. Maar met het oog op de Heere Jezus Christus zúl je ervaren en geloven dat God jou aangepakt heeft. Hij heeft het gedaan, Hij alleen. En dat is nu de blijdschap van het Evangelie.

En het is voor mij persoonlijk.... ja, je kunt zeggen: Dat heeft er niets mee te maken, nu ja, in die zin, ieder is verschillend, in alles, maar daar kan ik zo naar verlangen; je voelt dat je ouder wordt, dat je ook stof en as bent, dat je zegt: Och Heere God, wil dat de kinderen ook leren. De jongelingen en de jonge dochters. De zwervers en de vrijbuiters, de tollenaars en de zondaren, alstublieft, laat dat kruimeltje licht ons verlichten, van die NAAM.

Want, kijk, het is altijd een eigenschap van de mensen en van de kerk geweest om die NAAM op de een of andere manier onder de tafel te werken. En om op de een of andere manier onze naam er voor in te vullen. Dat kan wel aangenaam zijn, wel lief zijn, wel aardig, maar je wordt er niet mee gered. Gered zijn en worden we alleen door Die ene Zaligmaker.

AMEN